

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет природничих наук

Кафедра ____ географії і природознавства _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географічні задачі та методика їх розв'язування

Освітня програма _ **Середня освіта (Географія)**

Спеціальність ____ **014 Середня освіта**

Галузь знань ____ **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №8 від “28” лютого 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Географічні задачі та методика їх розв'язування
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Середня освіта (Географія)
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	Третій/шостий
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – XII год. Практичні заняття – XVIII год. Самостійна робота – LX год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/103

2.Опис дисципліни

Мета та цілі курсу   Курс покликаний допомогти студентам глибше пізнати сутність фізико-географічних та соціально-економічних процесів, які відбуваються у географічній оболонці (антропосфері), через розв'язування розрахункових задач. Комплекс задач дозволяє проаналізувати просторові аспекти поширення певних явищ і процесів, виробити первинні навички їх опрацювання чи знаходження даних, яких не вистачає, для конкретних географічних досліджень, що будуть здійснюватися у процесі навчально-дослідницької діяльності та написанні дипломних робіт на старших курсах.
Компетентності   ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень педагогіки, психології та методики навчання географії, характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу у загальноосвітньому навчальному закладі.   ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, прийняття на цій основі адекватних рішень у професійній діяльності.   ЗК2. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи, використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, підвищення професійної майстерності.   ЗК4. Здатність бути креативним, генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання практичних професійних ситуацій.   ЗК11. Здатність здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність, генерувати нові ідеї, творчо підходити до розв'язання освітніх та наукових проблем.   ЗК14. Здатність самокритично оцінювати власну роботу, вдосконалювати та розвивати власні пізнавальні і творчі навички.

ЗК15. Здатність ефективного розв’язання освітніх проблем і ситуацій нестандартними способами.

ФК 4. Здатність розв’язувати широке коло проблем та задач шляхом розуміння їх фундаментальних основ, використання як теоретичних, так і експериментальних методів.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибшого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПРН 4. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання географії для виконання освітньої програми у загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 6. Здатність застосовувати знання для розв’язування якісних та кількісних задач у галузі географії.

ПРН 9. Вміти орієнтуватися у чинній законодавчо-нормативній базі з питань педагогіки та організації навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 10. Здатність застосовувати знання професійно-орієнтованих дисциплін у практиці організації навчально-виховного процесу в основній і старшій школі.

ПРН 11. Вміти ефективно діяти, розв’язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час опрацювання з учнями змістових ліній, визначених Державним стандартом базової середньої освіти.

ПРН 13. Здатність застосовувати сучасні методики та освітні технології, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

ПРН 14. Здатність до організації виховного процесу в шкільних та позашкільних закладах освіти, здійснювати педагогічний супровід соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Форма і розміри Землі.	Вміти розв’язувати задачі про: Абсолютні висоти та радіус видимого горизонту. Градусна сітка Землі та її елементи. Система географічних координат. Глобус – точна модель Землі.	Тести та задачі.
2.	Рухи Землі та їх наслідки.	Вміти розв’язувати задачі про: Добовий рух Землі. Місцевий і поясний час, лінія зміни дат. Річний рух Землі та його наслідки. Тропіки і полярні кола.	Тести та задачі.
3.	Зображення Землі на дрібномасштабних картах.	Вміти розв’язувати задачі про: Картографічні проекції. Визначення масштабу, відстаней і напрямків на дрібномасштабних картах	Тести та задачі.
4.	Топографічні плани і карти	Вміти розв’язувати задачі про: особливості побудови, прямокутні та географічні координати. Напрямки на топографічній карті і місцевості.	Тести та задачі.

5.	Природні оболонки ландшафтної сфери.	Вміти розв'язувати задачі про: Задачі на визначення питомої частки складових літосфери, процесів седиментації.	Тести та задачі.
6.	Соціо- і техносфера	Вміти розв'язувати задачі про: визначення складових природного і механічного приросту, густоти населення, урбанізаційних процесів, зайнятості, складових ВВП, затрат виробництва, тенденцій зміни статистичних величин, які характеризують господарську діяльність	Тести та задачі.

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 100 балів;

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	100
Лекція	0
Практичні заняття	100
Разом	100

Методи оцінювання у вигляді таблиці

Вид навчальної роботи	Поточний контроль										
	Лекції 1-6	Практичне заняття 1	Практичне заняття 2	Практичне заняття 3	Практичне заняття 4	Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7	Практичне заняття 8	Практичне заняття 9	Самостійна робота
Кількість балів	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0	0			0
Практичні з-тя	0	1	0	1	0	1	0	1	0	10	0	10	10	10	15			100
Самостійна р-та																10		
Всього за тиж-нь	0	1	0	1	0	1	0	1	0	10	0	10	10	10	10	10		100

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (самостійні роботи);
- Тестовий контроль;

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Тексти лекцій Питання до тем Тести із тем	https://d-learn.pro/developer/course/view/103
Література:	
1. Булава Л. М. Готуємось до географічних олімпіад. – Х.: Вид група «Основа», 2008. – 118 с. 2. Гілецький Й.Р. Географічні задачі та їх розв'язування. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. — 136 с. 3. Голиков А.П., Черванев И.Г., Трофимов А.М. Математические методы в географии. – Харків: Вища школа, 1986. – 160 с. 4. Жемеров О. О. Олімпіадні завдання з розв'язками. – Х.: Вид група «Основа», 2005. – 120 с. 5. Левицкий И.Ю., Евлевская Я.В. Решение задач по географическим картам. Москва: Просвещение, 1996. 160 с. 6. Панасенко Лариса. Географічні задачі та їх розв'язання. Торецьк, 2019. 24 с. 7. Шаблій О.І. Математичні методи в економічній географії. – Львів: Вища школа, 1984. 148 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008, кабінет 205, +380964512097, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua , електронна адреса kgp@pnu.edu.ua

Викладач	Доц. Гілецький Й.Р.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: yosyp.hiletskyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Наказ-№627_27.09.2018.pdf. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від

	26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	До дати проведення останнього практичного заняття пройти тестування з усіх пропущених контролів і виконати індивідуальне завдання
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Prometheus

Викладач _____ Й.Р.Гілецький